

INDEPENDENT
BULGARIAN
ENERGY EXCHANGE
YOU SELL, WE DELIVER CONFIDENCE

Правилата за поведение на борсов пазар, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ /Правилата за поведение/

БЪЛГАРСКА НЕЗАВИСИМА ЕНЕРГИЙНА БОРСА ЕАД

Съдържание

Вътрешна информация	2
Манипулиране на пазара	3
Опит за участие в манипулиране на пазара	3
Общи положения.....	4
Забрана за манипулиране на пазара.....	4
Забрана за търгуване с вътрешна информация.....	5
Разкриване на информация.....	5
Инструкции.....	6
Задължение за предоставяне на информация на БНЕБ ЕАД	7
Публикуване на информация, свързана с проверки	7
Дисциплиниращи мерки.....	8

Основни положения

1. Текущите правила са Приложение 4 към Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия и регламентират правата и задълженията на ТУ, както и на Оператора, свързани с поведението, което следва да бъде спазвано при участието, респективно оперирането, на борсов пазар на електрическа енергия, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“. Правилата за поведение имат за цел да укрепят доверието в борсовия пазар на електрическа енергия, администриран от БНЕБ ЕАД.
2. Контролът по спазването на настоящите правила се осъществяват от отдел „Регулации и пазарен надзор“ (ПН) в БНЕБ ЕАД.
3. ПН има правомощие да представлява БНЕБ ЕАД пред регистрираните търговски участници и регулаторните органи (Комисия за енергийно и водно регулиране) по всички въпроси, които се регулират от настоящите правила.

Дефиниции

4. За целите на Правилата за поведение се прилагат определенията, съдържащи се в тях, както и тези от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (Регламента).

Вътрешна информация

5. „Вътрешна информация“ означава информация от конкретен характер, която не е обявена публично и която се отнася, пряко или непряко, до един или повече търгувани продукти и/или ТУ и която, ако бъде обявена публично, би могла да повлияе съществено на цените на Продуктите.
6. За целите на т.5 от Правилата за поведение и във връзка с понятието „Вътрешна информация“ следва да се използват следните определения:
  - 6.1. „Информация“ означава:
    - а) информация, която се изисква да се обяви публично съгласно Правилата за поведение, договори или принципи, отнасящи се за всички пазари на електрическа енергия с физическа доставка, доколкото тази информация има вероятност да има значителен ефект върху цените на Продуктите;
    - б) информация, която се изисква да бъде обявена публично съгласно приложимото право, включително правила и/или насоки, издадени от съответни регулаторни органи, доколкото тази информация има вероятност да има значителен ефект върху цените на Продуктите; и
    - в) друга информация, която ТУ биха могли да използват като основание за сключване на сделка или за подаване на оферта за определен Продукт.
  - 6.2. „Конкретен характер“ означава информация, която посочва набор обстоятелства, които съществуват или може основателно да се очаква да възникнат или събитие, което е настъпило или може основателно да се очаква

да настъпи и е достатъчно конкретно, за да даде възможност да се направи заключение за възможния ефект от такъв набор обстоятелства или събитие върху цените на Продуктите.

7. Информация относно собствени планове на ТУ и стратегии за търгуване не се третира като Вътрешна информация.

Манипулиране на пазара

8. „Манипулиране на пазара“ означава:

8.1. Сключване на сделка или подаване на оферта за търговия с Продукти, които:

- а) дават или има вероятност да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали за предлагането, търсенето или цената на Продуктите; или
- б) определят или се прави опит да се определи, чрез действията на едно или повече лица, действащи заедно, цената на един или повече продукти на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е подало съответната оферта за търгуване, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че въпросната сделка или оферта са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с електрическа енергия; или
- в) използва или се прави опит да се използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или могат да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите.

8.2. Разпространяване на информация по медиите, включително по интернет или с всякакви други средства, която дава или е възможно да даде лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставката, търсенето или цената на продуктите, включително разпространяване на слухове и на неверни или заблуждаващи новини, когато лицето, извършващо разпространението, е знаело или би трябвало да знае, че информацията е невярна или заблуждаваща.

Опит за участие в манипулиране на пазара

9. „Опит за участие в манипулиране на пазара“ означава:

9.1. Сключване на сделка, подаване на оферта или предприемане на друго действие, свързано с Продукт, с намерение да се:

- а) дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на Продуктите;
- б) определят цените на един или повече Продукти на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че сделката или офертата, подадена от ТУ, е съобразена с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия; или
- в) използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с която се дават или могат да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на Продуктите.

- 9.2. *Разпространяването на информация, включително по интернет или по какъвто и да е друг начин, с намерение да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставките, търсенето или цената на Продуктите.*

Правила за поведение

Общи положения

10. Във всеки един момент от участието на борсовия пазар на електрическа енергия, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ ТУ са длъжни да съобразяват поведението на своите служители с Правилата за поведение на БНЕБ ЕАД.
11. Всички представители на ТУ се задължават да се придържат към поведение, отговарящо на високи етични стандарти, в съответствие с приложимите регулаторни и правни задължения и добрата бизнес практика, с цел поддържане на висок стандарт на работа по време на оперирането на борсовия пазар на електрическа енергия.
12. Всеки ТУ се задължава всички подадени от него оферти да отразяват истински интерес за покупка и/или продажба на електрическа енергия и че всички сделки, по които ТУ е страна по сделката, са истински.
13. ТУ са длъжни да не влияят на цената или ценовата структура на борсовия пазар на електрическа енергия или по някакъв начин да нарушават достъпа или възпрепятстват участието на други ТУ.

Забрана за манипулиране на пазара

14. На ТУ се забранява извършването или опитът за извършване на манипулиране на борсовия пазар на електрическа енергия.
15. Тази забрана включва без ограничение:
  - 15.1. *всяко манипулативно поведение във връзка с подаване на неверни или подвеждащи сигнали;*
  - 15.2. *всякакви тайни споразумения или тайно сътрудничество между членовете на БНЕБ ЕАД или между членовете на БНЕБ ЕАД и трети лица;*
  - 15.3. *всяко поведение за позициониране на цените.*
16. На ТУ се забранява всякакво манипулативно поведение във връзка с подаване на неверни или подвеждащи сигнали като:
  - 16.1. *Регистриране на оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия без подходяща икономическа и друга видима обосновка;*
  - 16.2. *Регистриране на оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия без намерение Тези оферти да доведат до реализиране на съответните сделки;*
  - 16.3. *даване на неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро с физическа доставка;*
  - 16.4. *използването на фиктивно средство или друга форма на заблуда или измама, както и подаването на неверни или подвеждащи сигнали по отношение на*

предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро с физическа доставка;

16.5. разпространяване на фалшива или подвеждаща пазарна информация чрез медиите, включително интернет или по друг начин.

17. На ТУ се забранява тайно договаряне или тайно сътрудничество, както и предварително договаряне;
18. На ТУ се забранява определяне на цената за един или повече енергийни продукти с физическа доставка на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините са законни и че въпросната сделка или оферта са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия.

Забрана за търгуване с вътрешна информация

19. На ТУ или техни контрагенти, които притежават Вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро, се забранява да:
  - 19.1. *използват тази информация, когато придобиват или се разпореждат или когато се опитват да придобият или да се разпоредят за своя собствена сметка или за сметка на трето лице, пряко или косвено, с продукти, за които се отнася тази информация;*
  - 19.2. *разкриват тази информация на трето лице, освен ако това не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на неговата работата, или задълженията;*
  - 19.3. *предлагат или подтикват друго лице въз основа на вътрешна информация да придобива или да се разпорежда с продукти, за които се отнася информацията.*

Прозрачност

Разкриване на информация

20. ТУ публично разкриват информация, с която разполагат по отношение на търговска дейност или съоръжения, които съответният ТУ или неговото предприятие-собственик или свързано предприятие притежава или контролира, или по отношение на въпроси, свързани с тяхната експлоатация, за които въпросният участник на пазара или въпросното предприятие носи отговорност, независимо дали изцяло или отчасти. Такова разкриване включва информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, потребление или пренос на електроенергия, включително планирани или непланирани промени в работата на тези съоръжения.
21. Изискванията за разкриване на информация в съответствие с т. 20 не се прилагат за информация за собствени планове и стратегии за търгуване на ТУ.
22. Информацията, която се разкрива публично включва, но не само:
  - 22.1. *Спиране, ограничаване, увеличение на мощността или демонтаж на единични съоръжения с минимална инсталирана единична генерираща мощност от 100 MW или повече за една Генераторна единица или Потребяваща единица, както и промени от 100 MW или повече за една Електропроизводствена единица с инсталирана мощност от 200 MW или повече;*

- 22.2. Всяка вътрешна информация, която не се покрива от предходната разпоредба и има вероятност значително да повлияе на цените на борсовия пазар, ако стане публична.
23. Когато информацията подлежи на публично разкриване, включва най-малко информация за:
- 23.1. Час и дата на публикуване на съобщението
  - 23.2. Начало и край на събитието
  - 23.3. Продължителност на събитието
  - 23.4. Вид на събитието
  - 23.5. Причината за събитието
  - 23.6. Наименование и EIC на пазарния участник
  - 23.7. Инсталирана мощност в МВт
  - 23.8. Налична мощност в МВт
  - 23.9. Засегната мощност в МВт
  - 23.10. Тип гориво
24. Информацията се разкрива публично възможно най-рано, но не по-късно от 60 минути след настъпване на събитието. Такава информация се разкрива публично чрез съобщение на интернет сайта на съответния ТУ, който я изпраща на ПН, за да бъде публикувана незабавно на интернет страницата на Оператора.
25. ТУ може на своя собствена отговорност, по изключение, да забави публичното разкриване, за да не накърни законните си интереси, при условие че такъв пропуск няма да подведе обществеността и при условие че ТУ може да гарантира поверителността на информацията и не взема решения, свързани с търгуването на борсовия пазар въз основа на тази информация. В такъв случай ТУ, без забавяне, предоставя тази информация, заедно с обосновка на забавянето, за публичното разкриване на ПН.
26. При съобщение, свързано със спиране, ограничаване, увеличаване на мощността или демонтаж на мощност, ако борсовия оператор определи, че такова съобщение не описва адекватно съответната информация или има многобройни съобщения, свързани със същото събитие, ПН може да изиска от ТУ да предостави допълнително съобщение.

Инструкции, информация и дисциплинарни действия

Инструкции

27. ТУ, които са упълномощени да търгуват на БНЕБ ЕАД, са длъжни да спазват инструкциите и правилата издадени от компетентния надзорен орган съгласно разпоредбите на европейската и националната правна и регулаторна рамка, както е посочено в настоящите правила и Правилата за работа на борсов пазар.
28. Доколкото ТУ, упълномощени да търгуват на борсовия пазар на БНЕБ ЕАД, нарушават съществуващите разпоредби или не спазват инструкциите, те могат да бъдат временно отстранени или изключени в съответствие с Правилата за работа на организиран борсов пазар, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“.

Задължение за предоставяне на информация на БНЕБ ЕАД

29. БНЕБ ЕАД има право да изисква информация от всеки член на БНЕБ ЕАД и да извършват проверки, доколкото това е необходимо за гарантиране спазването на Правила за работа на организиран борсов пазар.
30. ТУ са длъжни да предоставят изискваната информация в сроковете посочени от БНЕБ ЕАД.
31. БНЕБ ЕАД може да изискват информация от всички ТУ, включително документи, при съмнение, че разпоредбите и/или инструкциите, приложими за търговия на борсовия пазар на електрическа енергия, сегмент „Ден напред“ и „В рамките на деня“ са нарушени.
32. Всеки ТУ се съгласява, че:
  - 32.1. БНЕБ предоставя периодично информация за търговията на борсовия пазар и друга съответна информация на съответния регулаторен орган.
  - 32.2. БНЕБ предоставя информация, независимо дали такава информация е придобита в контекста на проверка или не, при поискване от регулаторния орган или компетентен такъв.
  - 32.3. БНЕБ може да предоставя информация на други борсови оператори или преносния оператор, при условие че има писмена договорка между БНЕБ и съответната страна, за целево и поверително третиране на такава информация;
  - 32.4. Комуникацията с БНЕБ и ПН може да се записва, съхранява и използва във връзка с наблюдението на спазването на настоящите правила и приложимото законодателство. Всеки ТУ осигурява всички необходими съгласия от съответните служебни лица, служители и представители, преди такива лица да комуникират с БНЕБ от името на ТУ.
33. При комуникация на борсовия оператор с даден ТУ, служителите на борсовия оператор, могат да изискват всички необходими документи с оглед установяване на представителната власт по отношение на ТУ.

Публикуване на информация, свързана с проверки

34. Информацията, получена съгласно Правилата за поведение, се използва единствено за целите, визирани в настоящия документ. БНЕБ може да оповести резултатите от извършените инспекции по конкретен въпрос, при условие че името на съответния ТУ не се разкрива.
35. БНЕБ може публично да разкрива името на ТУ по време на проучването, единствено ако:
  - 35.1. *такова разкриване е необходимо, за да поддържа целостта на борсовия пазар, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“;*
  - 35.2. *такова разкриване е необходимо, за да се предотврати неоправдана вреда и/или загуба на репутация за друг ТУ и предвидените последствия от разкриването на името на ТУ пропорционално биха донесли по-малко вреди, отколкото тези, които произтичат от неразкриването.*

Дисциплиниращи мерки

36. ПН провежда наблюдение на борсовия пазар от името на БНЕБ за възможни нарушения на Правила за работа на организиран борсов пазар, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ и техните приложения или приложимото законодателство.
37. ПН извършва проверка при обосновано предположение за извършено нарушение на Правила за работа на организиран борсов пазар или приложимото законодателство.
38. Ако проверка на ПН приключи с констатация за осъществено нарушение има разумно основание да предполага, че дадена сделка може да нарушава член 3 или 5 от Регламента, незабавно уведомява националния регулаторен орган ПН незабавно уведомява националния регулаторен орган.
39. В случай че ТУ нарушават Правилата за поведение, не спазват инструкциите на БНЕБ ЕАД или не предоставят изисканата информация от ПН, те могат да бъдат отстранени от борсовия пазар на електрическа енергия, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ в съответствие с разпоредбите, съдържащи се в Правила за работа на организиран борсов пазар.

Допълнителни разпоредби

40. Всички термини и определения, използвани в Правилата за поведение, се съдържат в Правила за работа на организиран борсов пазар.